

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **K.K.**

skazanego z art. 258 § 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 19 lutego 2025 r.

wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 lutego 2021 r.,

sygn. akt II AKa 91/20, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 12 listopada 2019 r., sygn. akt II K 33/18

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W piśmie datowanym na dzień 6 października 2023 r. skazany K.K. zażądał wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu wznowienia postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa 91/20, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 12 listopada 2019 r., sygn. akt II K 33/18, którym

K.K. skazany został za popełnienie przestępstwa z art. 258 § 3 k.k. i in. na karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W przedmiotowym piśmie K.K. podniósł, że podstawę prawną wznowienia upatruje w art. 540 § 2 k.p.k., nie wskazując orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, które miałyby uzasadniać wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie.

W odpowiedzi na wezwanie do sprecyzowania podstaw do wznowienia postępowania, K.K. w pierwszej kolejności zakwestionował prawidłowość rozstrzygnięć sądu w zakresie obliczenia i zaliczenia orzeczonej kary. Ponadto podniósł, że zebrane dowody (relacje przesłuchanych osób i jego osobiste wyjaśnienia) nie potwierdzają popełnienia przypisanego mu czynu z art. 258 § 3 k.k. oraz posiadania substancji psychotropowej i środka odurzającego. Wnioskodawca wskazał, iż sprawcą ostatniego z wymienionych przestępstw był G.D. (skazywany już za przestępstwa narkotykowe), który miał przyznać osobom znanym skazanemu, że uniknął odpowiedzialności karnej „*za torbę sportową gdzie znajdowało się ziele konopi*”. W tym zakresie skazany zawniósł o przesłuchanie osób, którym takie informacje G.D. ujawnił. W dalszej części K.K. podważył wiarygodność depozycji R.F. w zakresie obciążającym skazanego, powołując się w tym względzie na wyniki badań wariograficznych oraz inne dowody przeprowadzone w sprawie. W ocenie wnioskodawcy, jego skazanie zostało oparte na fałszywych depozycjach procesowych.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 10 stycznia 2024 r., sygn. akt II KO 138/23, odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie K.K. wobec jego oczywistej bezzasadności.

Zażalenie na to postanowienie wniósł skazany. W jego uzasadnieniu zakwestionował zasadność wyroku skazującego oraz zarzucił, iż Sąd Najwyższy w ogóle nie odniósł się do niesłusznego (w ocenie skarżącego) skazania.

Postanowieniem z dnia 20 marca 2024 r., sygn. akt II KZ 4/24, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Izbie Karnej Sądu Najwyższego do ponownego rozpoznania, jednak nie z powodów wskazanych w zażaleniu czy kolejnych pismach skazanego, lecz okoliczności wydania zaskarżonego postanowienia przez sąd – zdaniem ww. składu Sądu Najwyższego – nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W piśmie z dnia 27 marca 2024 r. skazany podniósł uzupełniająco, że sędzia biorąca udział w wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy w Radomiu w sprawie o sygn. akt II K 33/18, *„była nielegalnie powołana”*.

Sąd Najwyższy rozpoznając ponownie sprawę, postanowieniem z dnia 23 maja 2024 r., sygn. akt II KO 41/24, odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

Na skutek zażalenia skazanego – w którym odwołał się m.in. do argumentacji przedstawionej w orzeczeniu wydanym w sprawie o sygn. II KZ 4/24 – Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 11 grudnia 2024 r., sygn. akt II KZ 35/24, uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Izbie Karnej Sądu Najwyższego do ponownego rozpoznania, a to wobec stwierdzenia, że: *„w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza, w składzie Sądu Najwyższego orzekała bowiem osoba do tego nieuprawniona w rozumieniu Konstytucji RP, a nadto skład ten nie gwarantował należytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”*.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania – tak bowiem, w myśl art. 118 § 1 k.p.k., należy potraktować żądanie wynikające z pism złożonych przez K. K. w sprawie o sygn. akt II KO 182/24 – jest oczywiście bezzasadny.

Na wstępie należy podkreślić, że na pełną aprobatę zasługuje argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu uprzednio uchylonego postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2024 r., sygn. akt II KO 41/24, a odnosząca się do kwestii zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z powodu udziału w składzie sądu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wobec pełnej akceptacji przedstawionego tam poglądu we wskazanej materii, nie ma potrzeby ponownego powielania argumentów przywołanych w pisemnych motywach wymienionego orzeczenia.

Uzasadniając rozstrzygnięcie zawarte w sentencji niniejszego postanowienia, zacząć należy od przywołania dyspozycji art. 545 § 3 k.p.k., w myśl której, sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, obrońcy czy

pełnomocnika – bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Pod pojęciem „oczywistej bezzasadności wniosku” – poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie – należy rozumieć takie przypadki, w których jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania (określonych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k.), albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Za oczywiście bezzasadny należy uznać też taki wniosek, w którym jedynie formalnie odwołano się do wskazanej w Kodeksie postępowania karnego podstawy wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania albo przywołano okoliczności, które w powołanej podstawie wznowieniowej ewidentnie się nie mieszczą (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2020 r., I KO 20/20, LEX nr 3146886).

Opisana powyżej sytuacja zachodzi w odniesieniu do analizowanego wystąpienia K.K. Argumentując swoje stanowisko, podniósł on, że w przedmiotowej sprawie przypisano mu (m.in.) czyn polegający na posiadaniu substancji psychotropowej i środka odurzającego. Negację słuszności tego skazania oparł na twierdzeniu, że zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdza jego sprawstwa w tym zakresie, wskazując jednocześnie, że dokonanie tego przestępstwa podmiotowo należy łączyć z osobą G.D. (współoskarżonego w sprawie i również uprzednio skazywanego za przestępstwa narkotykowe), który miał – już pozaprocesowo – przyznać osobom znanym K.K., że uniknął odpowiedzialności karnej *„za torbę sportową gdzie znajdowało się ziele konopi”*. W tym zakresie skazany zawnioskował o przesłuchanie osób (nie wskazując ich danych), którym G.D. takie informacje ujawnił. Powyższe obrazuje, że wnioskodawca w tym zakresie żądanie wznowienia postępowania łączył z ujawnieniem nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że nie popełnił on przypisanego mu przestępstwa, tj. podstawą przewidzianą w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. W aktualnym stanie prawnym podstawa ta wymaga jednak, aby owe fakty lub dowody – ze względu na konieczność wystąpienia przymiotu nowości – były uprzednio nieznane zarówno

sądowi, jak też samej stronie – i to nie tylko na etapie postępowania rozpoznawczego, lecz także postępowania odwoławczego, gdyż w tym stadium procesu odwołujący się może powołać nowe fakty lub dowody, gdy nie mógł tego uczynić w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na wnioskodawcy (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2025, art. 540). Tymczasem już z osobistych twierdzeń skazanego wynika, że okoliczność „(...) *chwaleni[a] się na początku roku 2020 przez G.D. że to [j]a zostałem skazany prawomocnym wyrokiem za torbę sportową, która została znaleziona w jego mieszkaniu (...), mógł jeszcze zweryfikować Sąd Apelacyjny w Lublinie [wyrokiem] z dnia 18 lut[ego] 2021 r., sygn. akt II AKa 91/20, czego niestety nie uczynił*” (fragment zażalenia K. K. z dnia 24 czerwca 2024 r., k.2-4 akt o sygn. II KZ 35/24). Wobec tego sam wnioskodawca przyznaje, że w toku rozpoznania przedmiotowej sprawy (na etapie postępowania odwoławczego, które zakończyło się wydaniem prawomocnego wyroku w dniu 18 lutego 2021 r.), przywołane przez niego fakty na temat wypowiedzi G.D. były już znane, przez co w postępowaniu wznowieniowym nie stanowią *novum* w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., a tym samym nie mogą przyczynić do wzruszenia prawomocnego wyroku sądu karnego.

Niezależnie od powyższego, Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że podstawy wznowienia określone w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. to takie nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie określonej pomyłki sądowej. Kluczowe jest zatem stwierdzenie, że w przypadku uwzględnienia nowo powołanych faktów czy dowodów, w wysokim stopniu prawdopodobnym będzie uniewinnienie osoby skazanej albo złagodzenie podstaw jej odpowiedzialności karnej. Stąd nie wystarczy samo powoływanie się na nowy fakt czy dowód bez zaoferowania co najmniej tzw. dowodu swobodnego, uprawdopodobniającego w wysokim stopniu błędność skazania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2022 r., I KZ 48/22, LEX nr 3490611 i przywołane tam judykaty). Dowodem takim może być przykładowo pisemne oświadczenie określonej osoby, wskazujące na fakt, iż skazany nie popełnił przypisanego mu czynu. Tymczasem K.K. w złożonych pismach nie ujawniał nawet danych osób, które – jak utrzymuje – były świadkami

wypowiedzi G.D., w których ten miał przyznać się do popełnienia przestępstwa przypisanego skazanemu K.K. Nawet jeśli określone osoby były rzeczywiście świadkami takiej autodenuncjacji, to złożone przez nich relacje w tym zakresie, nie mogłyby samorzutnie determinować zaistnienia podstawy wznowieniowej z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Treść wniosku winna bowiem uprawdopodobniać, że owe fakty lub dowody w sposób wiarygodny podważają prawdziwość ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie, której wniosek ten dotyczy. Rzeczonego warunku wystąpienie K.K. jednak nie spełnia. W szczególności do wniosku o wznowienie postępowania nie dołączył on pisemnych oświadczeń pochodzących od świadków rzekomych wypowiedzi G.D., z których wynikałyby nowe okoliczności mające znaczenie dla wznowienia postępowania. Tego rodzaju oświadczenia pozwoliłyby na choć wstępną ocenę wiarygodności tych źródeł dowodowych, a brak ich bynajmniej nie pozwala na stwierdzenie wysokiego prawdopodobieństwa błędności skazania K.K. w omawianym zakresie.

Również pozostałe argumenty przedstawione w pismach K.K. – jako oczywiście bezzasadne – nie mogą skutkować wznowieniem postępowania. Wyjaśnić należy, że ten nadzwyczajny środek zaskarżenia nie jest instytucją przewidzianą do ponownego badania trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę odpowiedzialności karnej wnioskodawcy, a samo przekonanie autora wniosku o niesłuszności skazania nie jest wystarczającą przesłanką do wzruszenia prawomocnego wyroku w trybie wznowienia postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2020 r., sygn. akt II KO 21/20). Skazany, występując z wnioskiem o wznowienie postępowania, nie może zatem domagać się ponownej weryfikacji i oceny dowodów, które ujawnione zostały na forum postępowania przed sądem pierwszej i drugiej instancji, a z tym w istocie żądaniem po raz kolejny występuje K.K., podważając sądową ewaluację depozycji R.F. Prezentowane przez skazanego uchybienia charakterystyczne są dla zarzutów apelacyjnych, albowiem to sąd odwoławczy – w ramach kontroli instancyjnej – uprawniony jest do weryfikacji, czy ocena materiału dowodowego nie została dokonana przez sąd pierwszej instancji wadliwie, jak również do badania czy sąd ten wyrokował w oparciu o całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Przypomnieć wypada, że tego rodzaju zarzuty były przedmiotem

wniesionej przez obrońcę K.K. apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 12 listopada 2019 r., w której skarżący dążył m.in. do zakwestionowania wiarygodności relacji obciążających K.K., co również stanowi materię obecnie złożonego wniosku o wznowienie postępowania. Sąd odwoławczy nie podzielił jednak sformułowanych w apelacji zarzutów, utrzymując w mocy zaskarżony wyrok. Wnioskodawca natomiast po raz kolejny kwestionuje wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego i domaga się podzielenia zaprezentowanego przez siebie stanowiska, lecz tego rodzaju argumenty – jak już wskazano powyżej – nie mogą być rozpoznane w toku postępowania wznowieniowego, gdyż nawet nie nawiązują do przesłanek wznowienia postępowania, które określone zostały w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego. Skazany w przeważającej mierze oparł swoje wystąpienie na zarzutach krytykujących ocenę sądu w odniesieniu do dowodów, które – tak w postępowaniu rozpoznawczym, jak i odwoławczym – znane były zarówno sądowi, jak i stronie, co nie spełnia wymogu *novum*, które charakteryzuje określoną w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. podstawę wznowienia postępowania. Wyjaśnić też należy, iż prawidłowość obliczenia kary, w tym również stosownych zaliczeń, nie podlega weryfikacji sądowej na forum postępowania wznowieniowego.

Podstawą wniosku o wznowienie postępowania nie mogą być także osobiste oceny skazanego, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa. Dyspozycja art. 541 § 1 k.p.k. wymaga, aby czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., został ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie nie może zapaść z przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3 - 11 lub w art. 22 k.p.k. K.K. w złożonych pismach na taki wyrok nie wskazał, zaś w postępowaniu o wznowienie postępowania nie wolno prowadzić postępowania dowodowego w celu stwierdzenia, czy w związku z postępowaniem pierwotnym dopuszczono się przestępstwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., III KO 71/23, LEX nr 3582612).

Odnosząc się natomiast do sygnalizowanej przez K.K. nieprawidłowości w składzie sądu orzekającego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, wypada odnotować, że wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu (sygn. akt II K 33/18) zapadł z udziałem SSR X. Y. (orzekającej w ramach delegacji) oraz dwóch ławników.

Skazany zgłaszając swoje obiekcje co do legalności powołania wyżej wymienionej, zaniechał przedstawienia jakichkolwiek okoliczności podających w wątpliwość jej status, co tym samym czyni zbędnym szersze odniesienie do tego rodzaju zarzutu w aspekcie wznowienie postępowania. Sąd Najwyższy z urzędu nie dostrzega w tym zakresie wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 lub 2 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że wstępna kontrola osobistego wniosku skazanego – przeprowadzona stosownie do treści art. 545 § 3 k.p.k. – przekonuje o jego oczywistej bezzasadności, bowiem argumentacja w nim zawarta obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia zapadłego w niniejszej sprawie prawomocnego rozstrzygnięcia.

Wobec tego – w myśl art. 545 § 3 k.p.k. – należało odmówić przyjęcia wniosku K.K. o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie. W tym stanie rzeczy brak jest również podstaw do wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania. W konsekwencji zapadłego rozstrzygnięcia, żądanie wnioskodawcy w tej materii uznać należy za bezprzedmiotowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[WB]

r.g.